

Η Τ Η Λ Ε Ο Ρ Α Σ Ι

Του συνεργάτου της «Ε»
ΚΩΣΤΑ ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗ

Από τη σκοπιά του Λονδίνου, ο διακεκριμένος συνάδελφος Κώστας Χατζηαργύρης, γνωστός στο ευρύ κοινό από τα εμπεριστατωμένα άρθρα του και τις δημοσιογραφικές του επιτυχίες στις ημερήσιες και εβδομαδιαίες εφημερίδες, θα ενημερώνη την «Ε» κάθε μήνα για τις ριζικές αλλαγές που συντελούνται σήμερα στη διαμόρφωση του Τύπου — από την άποψη του περιεχομένου και της εμφάνισης — κάτω από την πίεση της τεχνικής επανάστασης που δημιουργεί ένα καινούργιο κόσμο στον πλανήτη μας.

ΛΟΝΔΙΝΟ, 1 Ιανουάριος. — Η «Ελευθεροτυπία, στο τεύχος του Δεκεμβρίου 1964 έγραφε για την «κοσμιογονία» που συντελείται στον αγγλικό Τύπο, κι' ανέφερε σχετικώς στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στον «Εκονομιστ». Πώς επέρχονται μεγάλες μεταβολές εις τον αγγλικό Τύπο είναι κάτι το αναμφισβήτητο, και βέβαιον είναι επίσης ότι κατά την άποψη αυτή οφείλονται πολλά εις τις αναδιαρθρώσεις που σημειώνονται εις τον εβδομαδιαίο Τύπο της Αγγλίας. Όμως, θα ήθελα με την ευκαιρία της ανταποκρίσεως αυτής να προχωρήσω παραπέρα και να επισημάνω μερικές από τις θεμελιώδεις ανάγκες που εξυπηρετεί ή μεγάλη μεταβολή εις τον αγγλικό Τύπο, και διά να το κάνω αυτό πρέπει να αρχίσω όχι από τις εφημερίδες αλλά από την τηλεόρασι. Διότι οι εφημερίδες εξελίσσονται υπό την πίεση των νέων δεδομένων που έχει εισαγάγει εις την αγγλική δημοσιογραφία ένας καινούργιος, μεταπολεμικός, θεσμός σάν την τηλεόρασι. Αυτή ή άλληθια δέν είναι ευχάριστη διά τον αγγλικό Τύπο, αλλά είναι αναμφισβήτητη. Με την τηλεόρασι έχουν δημιουργηθεί νέες δυνατότητες μεγαλύτερης εμβλαθύνσεως εις τά προβλήματα, και ή αντίδρασι του αγγλικού κοινού φανερώνει ότι ή κατάστασι αυτή ανταποκρίνεται εις τις πραγματικές του απαιτήσεις.

Καινούργιος θεσμός

Η ΑΓΓΛΙΑ έχει ένα πολύ ανεπτυγμένο δίκτυο τηλεοράσεως. Υπάρχουν τρεις σταθμοί, εκ των οποίων οι δύο έχουν οδισιαστικώς παναγγλική (και εδώ περιλαμβάνω εις τον όρο «παναγγλική» και τή Σκωτία, Ουαλλία και Βόρειο Ίρλανδία) λήψη χάρις εις τους πολυάριθμους υποσταθμούς αναμεταδόσεως που έδημιουργήθησαν. Οι δύο αυτοί είναι το Μπι Μπι Σι "Ένα και ο Άνεξάρτητος Όργανισμός Τηλεοράσεως, που επί πλέον έχει εξειδικεύσει ώρισμένες περιφερειακές εκ-

'Επιβάλλει θεμελιώδεις μεταβολές στον τύπο

πομπές του διά την καλύτερη εξυπηρέτησι των διαφόρων εταιριών που τον άπαρτίζουν. Το Μπι Μπι Σι "Ένα είναι αυτόνομος κρατικός όργανισμός, που καλύπτει τά έξοδά του με τά τέλη ραδιοφωνίας και τηλεοράσεως (6 στερλίνας τό χρόνο) που υποχρεώνεται να καταβάλλη κάθε κάτοχος δέκτη ραδιοφωνίας ή τηλεοράσεως. Ο Άνεξάρτητος Όργανισμός Τηλεοράσεως είναι ένα συγκρότημα ιδιωτικών επιχειρήσεων, συνδεμένων σέ μεγάλο βαθμό με τά κύρια εφημεριδιακά συγκροτήματα, και εξασφαλίζει τά έξοδά του με τις διαφημίσεις που μεταδίδει κατά διαλείμματα σύμφωνα με διοικητικά καθορισμένους κανόνες.

Πέραν από τους δύο αυτούς σταθμούς υπάρχει ο σταθμός του Μπι Μπι Σι Δύο που τό δίκτυ μεταδόσεώς του όρίσκαται ακόμη υπό όργανωσι και που προϋποθέτει, δυστυχώς διά τον καταναλωτή, διαφορετικό δέκτη επειδή ή εικόνα αποτελείται από περισσότερες, 625 για την ακρίβεια, γραμμές. Και ο Άνεξάρτητος Όργανισμός Τηλεοράσεως θα ήθελε να αποκτήσει δικό του δεύτερο σταθμό εκπομπών, αλλά αυτό εμφανίζεται λίγο δύσκολο τώρα που κυδερνά τό Εργατικό Κόμμα, και πρό πάντων σέ στιγμή που ή οικονομική θέση της χώρας παρουσιάζεται πολύ δύσκολη.

"Ένα άλλο χαρακτηριστικό της Αγγλίας είναι ότι οι δέκτες τηλεοράσεως είναι πολυάριθμοι. Υπολογίζονται πιά 15 εκατομμύρια. Μπορεί να λεχθεί πως σήμερα στην Αγγλία στερώνται δέκτη τηλεοράσεως μόνον εκείνοι οι πολίτες που, για πολλούς και διαφόρους λόγους άρχης, είναι έχθροι της τηλεοράσεως και δέν τή θέλουν στο σπίτι τους.

"Έγινε δηλαδή ή τηλεόρασι στην Αγγλία ένας εγκαθιδρυμένος θεσμός, που συνδέεται με τή ζωή της ογκώδους πλειοψηφίας τό λαού. Το θεσμό αυτό, επί πλέον, τον χαρακτηρίζει ο έντονος συναγωνισμός ανάμεσα στο Μπι Μπι Σι και τον Άνεξάρτητο Όργανισμο Τηλεοράσεως, συναγωνισμός που επηρεάζει τή δράσι και των δυό τους σέ πολύ μεγάλο βαθμό και άσκει μίαν αναμφισβήτητη επίρροή εις την απόδοσι τους, άλλο

καλή και άλλοθι πάλι κακή. Η συνέπεια είναι ότι ο Τύπος δεν είναι σε θέση να αγνοήσει τη δράση της τηλεόρασης. Το συγκρότημα, π.χ., του μακαρίτη λόρδου Μπήθερμπρουκ (Ντέβιλντ Εξπρές, κλπ.), είχε αρνηθεί επί πολλά χρόνια να αγοράσει μετοχές σε ιδιωτική εταιρεία τηλεόρασης, και υπεστήριζε με φανατισμό ότι δεν θα υπήρχε ή παραμικρή σχέση ανάμεσα στον Τύπο και την τηλεόραση. Τελικώς, όμως, το συγκρότημα Μπήθερμπρουκ υποχρεώθηκε να υποχωρήσει. Είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι όλος ο αγγλικός Τύπος αισθάνεται ουσιαστικά υποχρεωμένος να παρακολουθήσει, κατά το δυνατό πιο αποδοτικά, την εργασία της τηλεόρασης και να κρατεί το αναγνωστικό του κοινό ενήμερο για τα καινούργια προγράμματα που ετοιμάζονται καθώς και για την ποιότητα προγραμμάτων που έχουν κιόλας εμφανισθεί. Μπορεί κανείς να προβλέψει με απόλυτη βεβαιότητα ότι, με το πέρασμα των ετών, οι δεσμοί αυτοί μεταξύ Τύπου και τηλεόρασης θα γίνονται διαρκώς πιο στενοί. Η εξέλιξη του αγγλικού Τύπου δεν μπορεί πλέον να νοηθεί παρά μόνο σε άδιάκοπο συσχετισμό και σχέση αλληλεπιδράσεως με την τηλεόραση. Αυτό δεν ισχύει προηγουμένως δια την ραδιοφωνία. Με την εμφάνισή κι' επικράτησή της τηλεόρασης έχει εισέλθει εις την αγγλική δημοσιογραφική ζωή ένα καινούργιο στοιχείο, και αυτού τη σημασία έχουμε χρέος να προσπαθήσουμε να αντιληφθούμε.

Ας πάρουμε ένα συγκεκριμένο θέμα: Την πολιτικο-κοινωνική σκηνή, το σύνολο δηλαδή των ειδήσεων, προγραμμάτων και συζητήσεων που ασχολείται με θέματα πολυποίκιλα, από την άμεση πολιτική επικαιρότητα έως την εξέταση, ανάλυση και απόπειρα έριμνης πολιτικοκοινωνικών και οικονομικών φαινομένων, του κάθε τι που σχετίζεται με την κοινωνική ζωή.

Μπορούμε, νομίζω, να διατυπώσουμε τις ακόλουθες γενικώτερες παρατηρήσεις:

Άμεση ενημέρωση

Ο ΣΟΝ αφορά τις ειδήσεις, ή τηλεόρασις (όπως και το ραδιόφωνο) καλύπτει την διαρκώς έντονη ανάγκη μας (απόρροια του αδιάκοπου επιταχυνόμενου ρυθμού των εξελίξεων) να είμαστε ενήμεροι των τελευταίων γεγονότων. Αλλά δεν μπορεί, παρά ταύτα, η τηλεόρασις να εκτοπίσει την εφημερίδα ως προμηθευτή ειδήσεων. Η γραπτή ειδησις είναι κάτι το πολύ πιο «σίγουρο». Δεν μπορεί να την παρακούστη κανείς. Δεν μπορεί να του ξεφύγει το νόημά της λόγω απροσεξίας ή αφηρημάδας κατά την ώρα της μεταδόσεως. Τα λόγια, όπως έλεγε το παλιό ρητό, πετούν. Τα γραπτά μένουν. Με βάση τις ειδήσεις σχηματίζουμε συμπεράσματα δια τον κόσμο εις τον όποιο ζούμε. Με βάση τις ειδήσεις καθορίζουμε εν πολλοίς το τί θα κάνουμε εμείς οι ίδιοι εις τον ένα ή τον άλλο τομέα της κοι-

ωνικῆς δραστηριότητος. Δὲν εἶναι διασκεδαστικὴ λεπτομέρεια οὔτε περίσσια πολυτέλεια ἢ εἰδήσεις. Εἶναι πρώτη ὕλη ἀπὸ τὴν ὁποία πλάθεται ἡ ἐνεργὸς ζωὴ καὶ διαμορφώνονται οἱ πεποιθήσεις καὶ οἱ κρίσεις.

Διὰ τοῦτο, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴς εἰδήσεις, ἡ τηλεόρασι δὲν μπορεῖ νὰ πάρει τὴ θέσι τῆς ἐφημερίδας. Ὁ κόσμος θὰ πάει ὁποσοδήποτε ἀπὸ τὸ δέκτι τῆς τηλεόρασεως στὴν ἐφημερίδα νὰ διαπιστώσῃ ἀπὸ καὶ τὸ τί γίνεται. Μόνον ἀπὸ ὠρισμένες ἀπόψεις τοῦ ἔρχεται σὺν χρῆσιμον, διὰ νὰ μὴν ποῦμε ἀπαραίτητο, συμπλήρωμα τὸ δευτέρον εἰδήσεων τῆς τηλεόρασεως. Τοῦ δίνει τὴ δυνατότητα νὰ καταλάβει μόνος του τὴν ψυχικὴ διάθεσι μιᾶς ἡθοιοῦ ἢ ἐνὸς πολιτικοῦ ἀντρα τοῦ ὁποίου τὴς δηλώσεις διαβάσει στὴν ἐφημερίδα καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐρμηνεύσει παρὰ μονάχα διὰ μέσου τῆς προκαταβολικῆς ἐρμηνείας ποὺ κάνει ὁ δημοσιογράφος καὶ ποὺ τοῦ παρουσιάζει σὺν ἔτοιμο προϊόν. Ἀπὸ τὴν τηλεόρασι μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβει ἂν ἕνας πολιτικὸς εἶναι πραγματικὰ σὺν ὕψος τῶν περιστάσεων εἴτε οὐκ — ἡ τηλεόρασι συντείνει πολὺ στὴν ἐκλογικὴ ἡττα τοῦ Ἄλεξ Ντάγκλας - Χιούμ καὶ δημιουργήσε τὴν πεποίθησι ὅτι ὁ Χάρολντ Οὐέλσον εἶναι ἄνθρωπος ποὺ δὲν προκαλεῖ ῥίγη ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζεσπάσματα συμπαιθείας ἀλλὰ γνωρίζει τὰ θέματα — ποῖα εἶναι ἡ ἔκτασις μιᾶς καταστροφῆς, πόσο ἐπιδημικὸ εἶναι ἕνα δημόσιο ἔργο, κλπ. κλπ. Ἡ τηλεόρασι, ὅπως τὸ κάθε τι ἄλλο, εἶναι ἐπιδεικτικὴ γιὰ κατάχρησι. Ἡ ἐπιλονὴ τῆς ὕλης εἶναι μέσο γιὰ νὰ δημιουργηθοῦν στραβὲς ἐντυπώσεις σὺν θεατῇ καὶ γιὰ νὰ δυσφημισθοῦν οἱ ἀντίπαλοι — ὅπως γίνεται ἄλλωστε μὲ τὴς φωτογραφίας τῶν ἐφημερίδων. Ἀλλὰ, συμπερασματικὰ, μπορεῖ κανεὶς νομίζω νὰ εἰπῇ ὅτι ἡ τηλεόρασι ποὺ γιὰ τὴς εἰδήσεις μόνον σὺν βοήθημα τῶν ἐφημερίδων εἶναι νοητῇ, παίζει ἐν τούτοις κ' ἐδῶ τὸ ρόλο τῆς ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι διευκολύνει τὸν θεατῇ νὰ σχηματίσει δικῆς του κρίσεις καὶ ἔτσι τελικὰ τὸν ὑποδοῖσθαι στὴν ἀσκησι τοῦ δημοκρατικοῦ του καθήκοντος νὰ σκέφτεται μόνος του καὶ νὰ κρίνει τὰ πάντα ἐλευθέρως κ' ὑπευθύνως. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐμφάνισι κ' ἐπικράτησι τῆς τηλεόρασεως συντελοῦν ἐπίσης πολὺ σὺν νὰ μεταδοθῇ ὄλο καὶ πιὸ πολὺ στίς ἐφημερίδας ἢ τάσι νὰ ἐκφράζονται μὲ τὴς φωτογραφίας καὶ τὴς εἰκόνες.

Βάσι ἢ βραχυλογία

Σ' ENAN ἄλλο τομεᾶ, ὅμως, ὁ ρόλος τῆς τηλεόρασεως εἶναι πολὺ πιὸ οὐσιαστικὸς καὶ ἀποφασιστικὸς. Κάνω μιὰν εἰσαγωγὴν γιὰ νὰ στηρίξω σ' αὐτὴν τὰ ὅσα θ' ἀκολουθήσουν. Εἶναι ἀντιφατικὴ ἡ ἐποχὴ μας σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴ θέλησι τοῦ πολίτη ν' ἀφομοιώσει τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κόσμου ὅπου ζεῖ. Τὸν πολίτη τὸν πιέζουν οἱ δουλειές. Τὸν σπρώχνει πρὸς τὸ ὄλο πιὸ διαστικὸ διάδομα ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς ποὺ εἶναι ἀσυγκράτητα διαστικὸς, μαζὶ μὲ τὴς στενοχώριες τῆς ποὺ εἶναι πολὺπλοκες, καθὼς καὶ τὸν ὄλο μπερδεμῆνο χαρακτήρα τῆς σκηνης, κοντινῆς ἀλλὰ καὶ μακρυνῆς, ποὺ τὸν περιβάλλει. Αἰσθάνεται

ὅτι δὲν ἔχει τὸν καιρὸ, οὔτε τὴ διάθεσι, ν' ἀφοσιωθῇ γιὰ πολὺ σ' ἕνα ὁποιοδήποτε θέμα. Ἀλλὰ ταυτόχρονα νοιώθει ἀπαραίτητο νὰ μὴν τὸν δουλιάζει σὺν σκοτάδι καὶ τὴν ἀγνοια ὁ χαώδης πλοῦτος τοῦ ἄμεσου κ' ἀπώτερου ὕλικου μὰ καὶ πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ περιβάλλοντος. Ποτὲ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχε τόσο ἀνάγκη, οὔτε τόσο ἐπιθυμία, νὰ μάθει καὶ νὰ καταλάβει. Ποτὲ δὲν τοῦ ἦταν τόσο δύσκολο νὰ συγκεντρωθῇ γιὰ μακρόχρονας μελέτες. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίφασι ἀπὸ τὴν ὁποία πάσχει σήμερα ἡ ἀνθρωπότης, κ' ἡ ἀντίφασι αὐτὴ ἔχει καταστήσει δραματικὸ τὸ ρόλο καὶ μεγάλες τὴς δυσχέρειες ἐνὸς ὄργανου κατ' ἐξοχὴν ἐφημεροῦ σὺν τὴν ἐφημερίδα.

Ἡ τηλεόρασι, λοιπόν, μὰς δίνει μιὰ μερικὴ ἀπάντησι σ' αὐτὸ τὸ δίλημμα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ φύση τῆς συντελεῖ σὲ τοῦτο. Εἶναι ἕνα μέσο ἐπικοινωνίας ποὺ στηρίζεται σὺν βραχυλόγο — κάθε πολυλογία τὴν κάνει ἀφόρητη. Καὶ μπορεῖ, μὲ τὴν εἰκόνα, νὰ συμπληρώσει ἀποτελεσματικὰ τὸ λόγο, νὰ μὰς δημιουργήσει μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα μιὰ πληθώρα ἀπὸ ἐντυπώσεις ποὺ μὲ τὰ λόγια θὰ ἔπαιρναν πολὺ χρόνο γιὰ νὰ μεταδοθοῦν. Τὰ δύο τῆς αὐτῆς χαρακτηριστικὰ καθιστοῦν τὴν τηλεόρασι ἕνα μέσο κατ' ἐξοχὴν κατάλληλο νὰ καταπιαστῇ μὲ προβλήματα, ν' ἀναλύσει καταστάσεις, νὰ ἐξηγήσει ζητήματα ποὺ στὴν καθημερινὴ ἐφημερίδα, καὶ νὰ τὰ ἰδεῖ ὁ πολίτης, θεωρεῖ ἄμειως πὼς τοῦ λείπουν καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ διάθεσις γιὰ νὰ τὰ μελετήσῃ. Τὸ «ντοκουμανταίρ», τὸ «πανόραμα», ἡ «ἐπισκόπησι», ἡ «ἀνάλυσι», αὐτὰ εἶναι τὰ θέματα τῆς εἰδικότητος τῆς τηλεόρασεως. Μὲ αὐτὰ ἀποκτᾷ μιὰν καθαρῶς δικὴ τῆς συμβολὴ σὺν διαφώτισι τοῦ κοινου. Μιὰ δεκάλεπτη, ἢ ἔστω ἐξάλεπτη, συζήτησι περὶ Νοτίου Βιετνάμ βοηθεῖ σὺν νὰ καταλάβουμε πολλὰ πράγματα — μὰς δείχνει τὴ φτώχεια, τὴν καθυστέρησι, τὴν ὁμιότητα τοῦ πολέμου, τὴν ἀνυπαρξία συγκοινωνιακῶν μέσων, τὸ μῖσος, τὸ αἷμα, τὰ βασανιστήρια, τὸν ἠρωισμό, τὸ πατροβολητὸ τῶν διαδηλωτῶν, τὴ φωτιὰ ποὺ περιτυλίγει τὸ βουδδιστῇ καλόγερο, τὸ συρματοπλεγμα γύρω ἀπὸ τὸ δημόσιο κτίριο, ὅλα ἐκεῖνα τὰ πράγματα ποὺ μὲ τὴν πέννα θὰ χρειαζόμασταν χωρὸ πολὺ νὰ περιγράψουμε, καὶ ποὺ σὺν εἰδησεογραφικὸ τηλεγράφημα δὲν ὑπάρχει ὁ κατάλληλος τρόπος γιὰ νὰ μεταδοθοῦν.

Τὰ θέματα τῆς ζωῆς

Η ΑΓΓΛΙΚΗ τηλεόρασι, Μπί Μπί Σι καὶ Ἄνεξάρτητος Ὁργανισμὸς Τηλεόρασεως, ἔχει εἰδικευθῇ σὺν «ντοκουμανταίρ» καὶ σὺν «συζήτησι». Μαζὶ μὲ τὴν ἀμερικανικὴ, ἔχει ἀναπτύξει τὸ σύστημα τοῦ νὰ καταπιάνεται, μέσα σὲ μιᾶν ὥρα ἢ τρία τέταρτα, ζωντανὰ ἀκόμη καὶ μὲ τὸ πιὸ μεγάλο θέμα. Ὅλοι μὰς ξέρουμε, π.χ., πὼς στὴν Ἀμερικὴ ἡ κατανάλωσι προωθεῖται μὲ κάθε δυνατό μέσο (ἀκόμη, πολλές φορές, καὶ σὲ δάρος τῆς ποιότητος ἢ μὲ ἀφάνταστες διαφημιστικὲς δαπάνες) γιὰ νὰ προωθηθῇ ἔτσι ἡ παραγωγὴ. Ἐχουν

γραφτεί στις Ένωμένες Πολιτείες διάφορα, άριστα, θαυμάσια ντοκουμενταρισμένα και πολύ αντικειμενικά βιβλία πάνω στο τεράστιο αυτό θέμα — θέμα που θα στανίξει "Άγγλους και Δυτικοευρωπαίους γενικά έπειδή άναρωτιόνται μήπως θά γίνει τελικά τó ίδιο πράγμα στην Εύρώπη. Προσωπικώς, συμβαίνει νά έχω διαβάσει κάμποσα άπ' αυτά τά βιβλία, μά όμολογώ πώς αισθάνθηκα πολύ πιό καλά κατατοπισμένος στό θέμα αυτό άφού παρακολούθησα έπί μία περίπου ώρα ένα εξαιρετικό πρόγραμμα που είχε οργανώσει σχετικá τó Μπί Μπί Σί.

Δέν έχουμε δυστυχώς, οί περισσότεροί μας, τόν καιρό νά μελετήσουμε μέ προσοχή τί γίνεται μέ τήν εκπαίδευση, μέ τήν έγκληματικότητα, μέ τά μοντέρνα συστήματα τών φυλακών, μέ τó καταθλιπτικό πρόβλημα τών συγκοινωνιών και μεταφορών στην σύγχρονη μεγαλούπολη, μέ τήν πορνεία, μέ τó πρόβλημα τών άφροδισίων νοσημάτων, μέ τά προγράμματα άναπτύξεως τού άθλητισμού, μέ τήν άπίστευτη επανάσταση τού αυτόματισμού και τών ήλεκτρονικών εκτιμητών, μέ τις θαυτάτες άλλαγές που έπέρχονται στην Άφρική, μέ τόν άγώνα κατακτήσεως τού διαστήματος, μέ δεκάδες μεγάλα θέματα που μάς άπασχολούν, μάς συγκινούν, μάς ενδιαφέρουν και συχνά μάς φανατίζουν κι' όμως κινδυνεύουν νά μάς γίνουν διαρκώς πιό άγνωστα καθώς πολλαπλασιάζονται μέ άπερίγραπτη γρηγοράδα οί ανθρώπινες γνώσεις. Δέν πρόκειται άπλώς διά τήν διεθνή πολιτική σκηνή που τή χαρακτηρίζει ένας σχεδόν άφόρητος πολυκεντρισμός, μά για τó σύνολο τής ανθρώπινης ζωής.

Άπό τήν πείρα μου έδω μπορώ νά δεβαιώσω πώς ό ρόλος που παίζει σ' όλα αυτά τά θέματα ή τηλεόραση, είναι καταπληκτικά σπουδαίος. Άκούμε συνήθως για τήν τηλεόραση τις κριτικές που διατυπώνονται. Λέγεται πώς χάνει τόν καιρό της μέ σαχλαμάρες κι' άηδίες, κι' είναι άλήθεια πολλά τά άπαραδέκτως σαχλά προγράμματα, άφθονες οί δευτερεύουσες ταινίες που παίζονται, χαμηλότατη συχνά ή στάθμη τού καμπαρέ που εμφανίζεται. "Όμως, κι' άφού λάβουμε υπόψη μας κι' άναγνωρίσουμε πώς ή τηλεόραση παίζει, σέ ό,τι άφορά τήν κατατόπισι ένός κοινού σάν τó άγγλικό, ένα ρόλο άληθινά επαναστατικό. Έχει γίνει άπαραίτητη για τόν πολίτη που θέλει νά είναι κατατοπισμένος για

νά μπορεί νά σχηματίζει έλεύθερα κι' υπεύθυνα τις γνώμες του.

Τολμηρότητες . . .

ΚΑΜΜΙΑ φορά, για τούς μή "Άγγλους, ή έλευθερία τής έρευνας, που χαρακτηρίζει τήν τηλεόραση, φαίνεται σάν νά ξεπερνά κάθε όριο. Έτσι, π.χ., ό "Ανεξάρτητος Όργανισμός Τηλεόρασεως έμφάνισε δύο προγράμματα περί όμοφυλοφιλίας τó ένα διά τούς άρρενες όμοφυλόφιλους τó άλλο διά τή θηλυκή όμοφυλοφιλία. Έπρεπε νά εμφανιστούν τά προγράμματα αυτά; Δέν ξέρω, όμολογώ. Υπάρχουν τά υπέρ και τά κατά, προκειμένου ν' άνακινήθει ένα τέτοιο θέμα, και μία έφημερίδα σάν τó Ντέιλυ Έξπρες θεώρησε καθήκον της νά ξεσπαθώσει εναντίον τού «άισχους» που είχε συντελεσθεί. . .

Άλλά, έν τελευταία αναλύσει, αυτά είναι λεπτομέρειες. Ειδικότερα στό πλαίσιο αυτής τής ανταποκρίσεως, εκείνο που μάς ενδιαφέρει είναι νά διαπιστώσουμε πώς ή τηλεόραση έχει δημιουργήσει καινούργια καθήκοντα για τόν τύπο. Σε ό,τι άφορά τήν ειδησεογραφία, ή επίδραση είναι μικρότερη, κι' έν τούτοις πρέπει νά τονίσουμε τó γεγονός πώς άνακύπτει για τόν ήμερήσιο τύπο ή άνάγκη μιας πιό προσεκτικής και πληρέστερης εμφάνισεως τών ειδήσεων. Σε ό,τι πάλι σχετίζεται μέ τήν έρμηνεία φαινομένων και μεγάλων προβλημάτων, ή τηλεόραση έχει δημιουργήσει τεράστια ζητήματα για τόν Τύπο. Πρέπει ή έφημερίδα ν' άναζητήσει καινούργιους τρόπους καλύτερης εμφάνισης τών προβλημάτων. Άλλά πρό πάντων είναι υποχρεωμένος ό Τύπος νά ρίξει τήν προσοχή του περισσότερο πρós τις έβδομαδιατίκες εκδόσεις που μπορουν νά κάνουν όσα είναι αδύνατα για τις ήμερήσιες έφημερίδες. Η τηλεόραση άκονίζει τά μυαλά σχετικά μέ τις μεγάλες ύποθέσεις κι' αψάνει τις άπαιτήσεις τού κοινού. Ό έβδομαδιαίος ή περιοδικός Τύπος καλείται νά δώσει μίαν άπάντησι για λογαριασμό τού γραπτού λόγου. Άν λάβουμε υπόψη μας αυτήν τήν πραγματικότητα, αρχίζουμε νά καταλαβαίνουμε καλύτερα τó νόημα τών τελευταίων εξελίξεων που σημειώνονται στόν άγγλικό Τύπο.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΑΓΓΡΗΣ